

Косоварюк В.В.
Інформація
засірання комісії
1. Жині
30.05.2016

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19, м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27

13.05.2016 № 4799/17.2.2/16
на № _____

Косівська районна рада

майдан Незалежності, 11, м. Косів,
Івано-Франківська область, 78600

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), розглянула лист Косівської районної ради Івано-Франківської області від 20.04.2016 № 108/02-36, надісланий до НКРЕКП, та лист Косівської районної ради Івано-Франківської області від 20.04.2016 № 120/02-36 надісланий листом Секретаріату Кабінету Міністрів України від 28.04.2016 № 7136/0/2-16, стосовно рішень третьої сесії сьомого скликання Косівської районної ради від 12 квітня 2016 року № 114-3/2016, № 115-3/2016 та № 116-3/2016, і в межах компетенції повідомляє.

Щодо рішення третьої сесії сьомого скликання Косівської районної ради від 12 квітня 2016 року № 114-3/2016 «Про підтримку звернення Верховинської районної ради щодо скасування постанови НКРЕ № 3141 від 28.12.2015р.»

Відповідно до Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого Указом Президента України від 10 вересня 2014 року № 715 (далі – Положення про НКРЕКП), основними завданнями НКРЕКП є, зокрема, сприяння розвитку конкуренції у сферах виробництва і постачання електричної енергії, забезпечення проведення цінової і тарифної політики у сфері електроенергетики, сприяння ефективному функціонуванню товарних ринків на основі збалансування інтересів держави, суб'єктів природних монополій та споживачів товарів (послуг), що виробляються (надаються) суб'єктами природних монополій, захист прав споживачів товарів (послуг) на ринку, що перебуває у стані природної монополії, та на суміжних ринках у сфері електроенергетики, обмеження впливу суб'єктів природних монополій на державну політику та сприяння конкуренції на суміжних ринках з метою забезпечення ефективного функціонування відповідних галузей, а також, збалансування інтересів суб'єктів господарювання, споживачів і держави.

Підпунктом 2 пункту 2 розділу VI Закону України «Про засади функціонування ринку електричної енергії України» (далі – Закон) передбачено НКРЕКП здійснити необхідні заходи для застосування ринкових цін на електричну енергію для всіх категорій споживачів, крім визначених груп

24 травня 2016
ДЕРЖАВНО
№ 108/02-36

побутових споживачів.

Крім того, поетапна ліквідація перехресного субсидіювання і вирівнювання тарифів на електричну енергію визначена в розділі XII Коаліційної угоди, укладеної учасниками коаліції депутатських фракцій Верховної Ради України VIII скликання.

Слід зазначити, що планом заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» у 2015 році, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 04.03.2015 № 213-р, передбачена необхідність поступової ліквідації перехресного субсидіювання (багаторівневої тарифної системи) шляхом встановлення цін та тарифів для всіх споживачів, включаючи населення, на економічно обґрунтованому рівні.

Разом з тим, у підпункті 2 пункту 3 витягу з протоколу засідання Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2015 року № 131, доручено Міністерству енергетики та вугільної промисловості України запропонувати Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, опрацювати в установленому порядку питання стосовно проведення розрахунків з постачальниками електричної енергії за електричну енергію, яка відпускається на потреби зовнішнього освітлення населених пунктів, за єдиним роздрібним тарифом відповідного класу напруги із застосуванням коефіцієнта 0,6 у межах зон доби, диференційованих залежно від періоду у якому проводяться такі розрахунки.

У свою чергу, Міністерство енергетики та вугільної промисловості України листом від 26.11.2015 № 01/13-3278 запропонувало НКРЕКП у пункті 1 Порядку диференціювання за годинами доби тарифів на електроенергію, яка використовується для зовнішнього освітлення населених пунктів, затвердженого постановою НКРЕ від 22.10.2004 № 1030 змінити коефіцієнт з 0,25 на 0,6.

Ураховуючи вищезазначене, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, прийнято постанову від 28.12.2015 № 3141 «Про внесення змін до Порядку диференціювання за годинами доби тарифів на електроенергію, яка використовується для зовнішнього освітлення населених пунктів, затвердженого постановою Національної комісії регулювання електроенергетики України, від 22 жовтня 2004 року № 1030» змінивши коефіцієнт для потреб зовнішнього освітлення у межах зон доби з 0,25 на 0,6.

Варто зауважити, що зазначені зміни сприятимуть виконанню вимог законодавства та вдосконаленню державної політики в електроенергетиці та приведення тарифів на електричну енергію до економічно обґрунтованого рівня, що дозволить поступово прийти до ліквідації крос-субсидій.

Щодо рішення третьої сесії сьомого скликання Косівської районної ради від 12 квітня 2016 року № 115-3/2016 «Про підтримку звернення Верховинської районної ради від 26.01.2016 р. щодо оплати за електроенергію»

Тарифи на електричну енергію для побутових споживачів (населення) згідно з діючими законодавчими актами фіксовані та однакові на всій території України.

Внаслідок цього, тарифи на електроенергію для населення (станом на 1 квітня 2016 року) відшкодували 39 % ринкового рівня тарифу.

З метою компенсації втрат енергопостачальних компаній різниця в тарифах для населення між фіксованими та ринковими рівнями включається до складу оптової ринкової ціни на електроенергію у вигляді дотаційних сертифікатів, що в свою чергу збільшує тарифи для промисловості, залізничного транспорту, бюджетних організацій та інших споживачів, які через це сплачують за електричну енергію більше. Тобто відбувається перехресне субсидювання населення за рахунок інших споживачів.

Слід зазначити, що пріоритетним завданням вдосконалення державної політики в електроенергетиці є приведення тарифів на електричну енергію для населення та інших споживачів, для яких застосовується тарифи на електроенергію для населення, до економічно обґрунтованого рівня.

Разом з тим, повідомляємо, що Відповідно до пункту 1.4 *Тарифів на електроенергію, що відпускається населенню, на період з 01 березня 2016 року по 31 серпня 2016 року включно*, встановлених Постановою НКРЕКП від 26.02.2016 № 220, в окрему тарифну групу виділене населення, яке проживає в багатоквартирних будинках, не газифікованих природним газом і в яких відсутні або не функціонують системи централізованого теплопостачання (у тому числі в сільській місцевості). Для цієї групи споживачів **встановлено найнижчий тариф на електроенергію** при споживанні до 3600 кВт·год.

НКРЕКП усвідомлює, що населення, яке проживає у багатоквартирних будинках (у тому числі в сільській місцевості), які не газифіковані природним газом, споживає більші обсяги електричної енергії ніж населення, яке проживає у будинках, що газифіковані природним газом, оскільки у побуті (приготування їжі, підігрів води, тощо) користується переважно електроприладами. В той же час, населення, що мешкає в газифікованих будинках окрім електричної енергії, спожитої на різні комунально-побутові потреби сплачує ще й за користування природним газом, тарифи на який суттєво підвищилися з 1 квітня 2015 року. Враховуючи зазначене, НКРЕКП вважає, що об'єктивної необхідності у збільшенні обсягів споживання для споживачів, які проживають у будинках без централізованого газопостачання, немає.

Щодо рішення третьої сесії сьомого скликання Косівської районної ради від 12 квітня 2016 року № 116-3/2016 «Про підтримку звернення Верховинської районної ради від 26.02.2016 р. щодо оплати за електроенергію»

Законом України «Про електроенергетику» передбачено ринкове формування тарифів на електричну енергію.

Відповідно до Порядку розрахунку роздрібного тарифу на електричну енергію, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869, та пункту 3.7.4 Умов та Правил здійснення підприємницької діяльності з постачання електроенергії за регульованим тарифом, затверджених постановою НКРЕ від 13.06.1996 №15/1, роздрібні тарифи на електричну енергію, в тому числі і тарифи для населення, формуються за ринковою формулою, яка складається з оптової ринкової ціни (далі – ОРЦ) на електроенергію, тарифів на

передачу, постачання електроенергії та технологічних витрат електричної енергії в мережі.

Слід зазначити, що у структурі роздрібних тарифів питома вага ОРЦ складає більше 80 %. Рівень ОРЦ залежить від зміни цін на первинні енергоносії: ядерне паливо, вугілля, природний газ, мазут та сезонної зміни структури виробництва електроенергії – питомої ваги електроенергії, виробленої АЕС, ТЕС, ГЕС, ТЕЦ, тарифи яких значно відрізняються, у різні пори року, а також від зростання частки дотацій у структурі оптової ринкової ціни.

Усвідомлюючи важливість для економіки та суспільства значення стабільності роздрібних цін на електроенергію, НКРЕКП впроваджує заходи щодо недопущення необґрунтованого зростання роздрібних тарифів шляхом жорсткого контролю за формуванням їх складових і, у першу чергу, ОРЦ.

Як вже повідомлялося, тарифи на електричну енергію для побутових споживачів (населення) фіксовані та однакові на всій території України. Тарифи на електроенергію, що відпускається населенню, у квітні 1999 року були встановлені на економічно обґрунтованому рівні і до 2006 року залишалися незмінними. Протягом 2006 року тарифи на електроенергію для населення двічі збільшувалися по 25 % (з 1 травня та з 1 вересня), однак враховуючи соціальний фактор, перегляд рівнів тарифів відбувався без урахування всіх чинників, які мають визначати його рівень. Наступна зміна тарифів для населення відбулася протягом 2011 та 2012 років шляхом впровадження блочних тарифів на електроенергію (введення градації різних рівнів тарифів для окремих груп споживачів в залежності від обсягів споживання). 1 червня 2014 року прийнято рішення щодо підвищення тарифів на електричну енергію для населення в межах від 10 % до 40 % в залежності від обсягів споживання електроенергії, середнє зростання становило 14%.

Одночасно, протягом 2006–2014 років відбулось зростання середньозваженого ринкового роздрібного тарифу на електричну енергію з 30,4 до 122,8 коп. за 1 кВт·год з ПДВ або в 4 рази, в той же час середній фактичний (фіксований) тариф для населення у 2011 році становив 23,2 коп. за 1 кВт·год з ПДВ.

З метою компенсації втрат енергопостачальних компаній різниця в тарифах для населення між фіксованими та ринковими рівнями включається до складу оптової ринкової ціни на електроенергію у вигляді дотаційних сертифікатів, що в свою чергу збільшує тарифи для промисловості, залізничного транспорту, бюджетних організацій та інших споживачів, які через це сплачують за електричну енергію більше. Тобто відбувається перехресне субсидіювання населення за рахунок інших споживачів.

Крім того, на сьогодні в енергетиці склалася складна економічна ситуація: виник дефіцит вугілля та природного газу, та при цьому підвищується ціна на вугілля внаслідок його імпортування з інших держав. Через вплив цих факторів, а також внаслідок зростання інфляції та суттєвої девальвації гривні об'єктивно збільшуються оптова ринкова ціна на електроенергію, витрати на її передачу і постачання.

Внаслідок цього, у січні 2015 року тарифи на електроенергію для населення відшкодовували лише близько 21,3 % економічно обґрунтованих витрат з виробництва, передачі та постачання електроенергії. Тобто населення фактично оплачувало в середньому менше ніж $\frac{1}{4}$ реальної вартості електричної енергії (у січні 2015 року економічно обґрунтований тариф на електричну енергію становив 1,68 грн за 1 кВт·год з ПДВ).

Як вже зазначалося, підпунктом 2 пункту 2 розділу VI Закону України «Про засади функціонування ринку електричної енергії України» передбачено НКРЕКП здійснити необхідні заходи для застосування ринкових цін на електричну енергію для всіх категорій споживачів, крім визначених груп побутових споживачів.

Крім того, поетапна ліквідація перехресного субсидіювання і вирівнювання тарифів на електричну енергію визначена в розділі XII Коаліційної угоди, укладеної учасниками коаліції депутатських фракцій Верховної Ради України VIII скликання.

Враховуючи вищенаведене та з метою поступової ліквідації перехресного субсидіювання населення за рахунок інших споживачів НКРЕКП було прийнято постанову від 26.02.2015 № 220 «Про встановлення тарифів на електроенергію, що відпускається населенню», зареєстровану в Міністерстві юстиції України 02 березня 2015 за № 231/26676, що дозволяє зменшити розрив між рівнем реальних витрат з виробництва, передачі та постачання електроенергії та фіксованим тарифом на електроенергію для населення. В той же час, усвідомлюючи те, що на сьогоднішній день велика кількість населення фінансово не в змозі оплачувати спожиту електричну енергію за економічно обґрунтованими тарифами, підвищення тарифів відбувається поетапно, протягом трьох років: з 01.04.2015; з 01.09.2015; з 01.03.2016; з 01.09.2016; з 01.03.2017.

Крім того, звертаємо увагу на те, що навіть після підвищення у березні 2016 року тарифів на електроенергію, сьогодні населення фактично сплачує менше половини реальної вартості електричної енергії. Станом на 1 квітня 2016 року тарифи на електроенергію для населення відшкодовували 39 % економічно обґрунтованих витрат з виробництва, передачі та постачання електроенергії. Реальний економічно обґрунтований тариф на електричну енергію для населення у квітні 2016 року складає 1,96 грн за 1 кВт·год (з ПДВ).

Додатково необхідно відмітити, що розділом XII Програми діяльності Кабінету міністрів України, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 14.04.2016 № 294 та схваленої Верховною Радою України 14 квітня 2016 року № 1099-VIII, передбачена ліквідація перехресного субсидіювання.

Отже, враховуючи зазначене вище, скасування постанови НКРЕКП від 26.02.2015 № 220 «Про встановлення тарифів на електроенергію, що відпускається населенню», призведе до додаткового цінового навантаження на інших споживачів України (промислові та сільськогосподарські підприємства, споживачі бюджетної сфери, малий та середній бізнес тощо) та поглиблення перехресного субсидіювання одних споживачів за рахунок інших, що суперечитиме напрямкам державної політики, зазначених у Програмі діяльності Кабінету Міністрів України.

Крім того, як вже зазначалося у цьому листі, для населення, яке проживає в багатоквартирних будинках, не газифікованих природним газом і в яких відсутні або не функціонують системи централізованого теплопостачання (у тому числі в сільській місцевості) при споживанні до 3600 кВт·год **встановлено найнижчий тариф на електроенергію.**

Разом з тим, повідомляємо, що відповідно до Положення про НКРЕКП одним із основних завдань НКРЕКП, зокрема, є забезпечення прозорості і відкритості діяльності на ринках природних монополій та на суміжних ринках у сферах електроенергетики, теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення, на ринках природного газу. Рішення НКРЕКП приймаються на засіданнях, які проводяться у формі відкритих або закритих слухань та оформляються постановами і розпорядженнями. Рішення щодо поетапного підвищення тарифів на електроенергію, яка відпускається населенню було прийнято 26 лютого 2015 року на відкритому засіданні НКРЕКП.

Інформація щодо розміру тарифів на комунальні послуги (у тому числі тарифів на електричну енергію) для потреб населення та їх структура, розміщена на офіційному сайті НКРЕКП: www.nerc.gov.ua, а також рішення Комісії оприлюднюються у щомісячному друкованому засобі масової інформації – «Інформаційний бюлетень НКРЕКП».

Член Комісії

Б. Циганенко